

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci sl. Soni Kollárové Slovenští studenti v Praze – otázka adaptace specifické menšiny, Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2007, 64 s., přílohy. –

Bakalářská práce sl. Soni Kollárové je věnována důležitému problému: adaptaci slovenských vysokoškoláků v Praze. Tito studenti dnes představují významný fenomén českého akademického prostředí. Zdařilá úvodní kapitola (cíl, vzorek, metody) je poněkud problematizována zvolenou definicí adaptace jako interakčního vzájemného působení (studentka přitom sleduje adaptaci pouze ze slovenského hlediska). Vlastní indikátory předpokladu a průběhu adaptace byly zvoleny velmi zdařile, obdobně jako hlavní metoda výzkumu: přímé položené rozhovory (litovat lze pouze toho, že autorka nevysvětlila aplikaci i dalších použitých metod /metoda komparativní, metoda přímého zúčastněného pozorování/). Zvláště v druhém případě se tak mimořádně ochudila o další materiál, s jehož pomocí mohla verifikovat předchozí zjištění. Jisté rozpaky budí i výběr vzorku: pro kvalitativní výzkum je 18 respondentů dostačující počet, jeden zástupce středního Slovenska však sotva umožní ukázat regionální rozdílnost v procesu adaptace. Asi bych spíše postavila na protipól studenty z Bratislavy a východního Slovenska apod. V části věnované metodologii je zajímavá poznámka o zájmu studentů o výsledky výzkumu, poznámka, kterou by měla studentka dále rozpracovat.

Kompilační druhá kapitola umožňuje čtenáři zasadit fenomén studentů ze Slovenské republiky do historického kontextu, sl. Kollárová ji vybudovala na profilujících titulech etnografické, sociologické a historické literatury. Snad se mohla jen šířeji soustředit na současnost. Informace o legislativním postavení slovenských studentů po rozdělení federace a jejich počtech je funkční a prozrazuje studentčinu schopnost dopídit se potřebných informací.

Vlastní analýza se opírá o bohatý materiál, čtenář však lituje, že autorka nepřipojila přepisy rozhovorů k vlastnímu textu práce. Sl. Kollárová si počínala při shromažďování dat velmi dobře a skutečně své respondenty „rozmluvila“. O to je větší škoda, že vlastní vyhodnocení dat takřka nepracuje s teoretickou literaturou a že materiál nebyl na některých místech zcela logicky setříděn. Např. na s. 14 bych našla více důvodu ke studiu v České republice než tři. Samostatným důvodem odchodu do Prahy je důvod negativní: deklarovaný protekcionismus slovenského vysokého školství. Na s. 15 se pak již uvažuje o selhávání adaptace, nikoliv o předpokladech. Je také škoda, že sl. Kollárová více nepropojila deklarované perspektivy studentů s jejich historickým povědomím. Obdobně se nedomnívám, že by stereotypy Čechů náležely do výchozích předpokladů adaptace – zdá se, že si mnohé z nich studenti osvojili až ve vlastním procesu. Jistá tvrzení na téma stereotypy a úspěšnost adaptace (s. 19, s. 23) pokládám pak za neuvážená. Data získaná o obrazu dějin v hlavách slovenských studentů jsou mimořádně zajímavá a zasloužila by si ještě důkladnější zpracování (propojení se stereotypy, s perspektivami studentů apod.). Obdobně bych propojila s ostatními aspekty historického povědomí názory na rozpad Československa (s. 32 a d.).

Vlastní průběh adaptace sledovala studentka správně na jazykovém přizpůsobování se (bohužel bez odkazu na odbornou sociolingvistickou literaturu), na vyrovnávání se s finančním nedostatkem, na problémy s ubytováním, včetně bydlení s českým spolubydlícím, na vyrovnávání se s českou vysokou školou, její byrokracií, učiteli i studenty, na vyrovnávání se s částečnou ztrátou rodiny, domova, přátel. Škoda, že se při tomto zajímavém popisu nezastavila u charakteristiky jednotlivých škol. Velmi zajímavá je úvaha o vnímání domova slovenskými studenty, vlastní aplikaci Bausingerova výkladu však za šťastnou nepokládám (s. 53). Rozpracovat by si zasloužil také až příliš stručný závěr. Použitou odbornou literaturu měla autorka seřadit abecedně podle autorů.

Autorka prokázala velkou píli i vynalézavost při shromažďování dat, ke svým respondentům přistoupila se značnou erudicí. Litovat lze však jisté nedotaženosti,

teoretického nevyprofilování práce. Z tohoto důvodu text, který doporučuji k obhajobě, hodnotím jako špičkově velmi dobrý (35-37 bodů). Stranou ponechávám jazykovou stránku textu, který původně vznikl ve slovenštině.

V Praze 15. března 2006

PhDr. Blanka Soukupová, CSc.